

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălănătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Art. 57 și 349 Cod comercial, de d. Mihail G. Valerianu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, s. I: Iosef Szatmari cu Ministerul de Finance.

Idem: Primăria com. Piatra Neamț cu Stavru Eliad, N. Ionescu, N. Teodorescu și Dimitrie Lălu.

Idem, s. II: Dobreanu Vasile.

Curtea de apel din Craiova, s. II: A. Betolian cu I. T. Cheșianu, Elena Milescu, Gogu Ștefănescu și A. Gârleșteanu.

Curtea de apel din Gatați, s. II: D. R. Moisoiu cu Banca generală din Brăila.

Bibliografie.

Art. 57 și 349 Cod. comercial

Codul nostru comercial permite el oare ca un debitor, pe cale de apărare, să facă dovadă că data dintr'o cambie saŭ dintr'un gir nu este cea adevărată, saŭ pe scurt că cambia este antidatată?

Iată o chestiune care merită credem toată atențiunea oamenilor de drept și care a fost atinsă în mod cred prea laconic de către confratele meu d-l Gr. Maniu, cu ocazia adnotărei unei sentințe a trib. Prahova (1).

Pentru a putea răspunde la această chestiune de drept, trebuie să facem o distincțiune și anume aceea, dacă cambia pe care o atacăm este saŭ nu protestată.

În primul caz, dovada antidatărei nu se poate face de cât pe calea falșului, căci protestul fiind un act public, la a căruia alcătuire ia parte un funcționar public, data arătată într'ensul este adevărată, și nu se poate ataca conform art. 1173 C. civ. de cât pe calea criminală.

Cu totul alt-fel însă este cazul când cambia nu a fost protestată. În acest caz tot ce conține cambia nu poate face, în principiu, mai multă dovadă de cât ori-ce act sub semnătură privată, căruia nu i s'a dat dată certă, conform art. 1182 C. civ.

Cu toate acestea și ca o derogare la principiile de drept, legiuitorul Cod. com. voind să dea o mai mare siguranță cambiilor, chiar neprotestate, a dispus prin art. 57 C. com. că «data dintr'o cambie saŭ dintr'un gir se consideră drept adevărată, până la proba contrarie».

Derogarea consistă în aceea că data dintr'o cambie, contrariu celor prevăzute în art. 1182 C. civ. face dovadă chiar contra terților, rămând ca aceștia să dovedească falșitatea ei.

Această derogare însă, nu atribuie încă datei dintr'o cambie neprotestată, acea certitudine pe care legea o acordă actelor autentice saŭ cu dată certă, și cari nu se pot ataca de cât pe calea falșului. Ca dovadă este însuși partea finală a art. 57 care zice: «Se consideră drept adevărată până la proba contrarie».

Până la proba contrarie înseamnă oare, declararea în falș? Credem că nu, căci când legiuitorul voește să apere un act într'atâta, ca numai pe calea falșului să'l poți dărâma, se exprimă cu totul alt-fel și anume ast-fel cum o face în art. 1173 C. civ., când spune că «actul autentic are deplină credință, etc.» «dar în cursul instanței se poate ataca în falș».

«Până la proba contrarie» nu poate dar însemna alt ceva de cât facerea probei contrarie prin toate mijloacele permise de Cod. com., și acele mijloace ni le indică art. 46 C. com.

Se susține însă de către unii, între cari și d-l Gr. Maniu, care într'o adnotație făcută în *Curierul Judiciar*, critică o sentință a trib. Prahova, prin care s'a admis a se proba cu registre, antidatarea unui gir dintr'o cambie neprotestată, că interpretându-se în acest mod art. 57, ar fi să'l punem în contrazicere cu art. 349 C. com., care prevede că «debitorul unei cambii nu poate opune la plata unei cambii de cât excepțiunii de grabnică soluție etc.», că deci dacă s'ar admite proba cu registre, martori, etc., pentru a se dovedi antidatarea, s'ar elucida cu totul prescripțiunile categorice ale art. 349,

(1) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 74, din 11 Noembrie 1901.

Înainte de toate să nu exagerăm importanța art. 349 din Cod. com. Într'adevăr, este bine a se da o cât de mare siguranță și celeritate posesorilor de cambii, dar să nu depășim limitele, și să nu facem din acest articol o armă foarte periculoasă, în mâinile unor posesori de cambii achitate, dar lăsate în mâinile lor de către niște debitorii prea lesne crezătorii. Zilnic se întemplă cazuri ca cine-va să achite o poliță și s'o uite sau s'o lase pentru moment în păstrarea creditorului. Bine oare ar fi ca acel creditor, fiind de rea credință, să poată transmite printr'un gir antidatat polița unui terțiu, și ca acesta cerând din nou plata debitorului, acesta să nu se poată cu nimic apăra? Și oare nu trebuie acordat judecătorului nici măcar atâta drept de a aprecia dacă creditorul este sau nu un creditor serios, și în caz negativ să poată acorda debitorului mijlocul să dovedească antidatarea și în urmă achitarea cambiei la scadență, către primul purtător?

Noi credem că tocmai în vederea unor astfel de eventualități, legiuitorul a introdus în Cod com. art. 57, care departe de a fi în contradicție cu art. 349 îl completează, dând posibilitatea judecătorului ca apreciind faptele și presupunțiile să poată evita de a deveni în mod silit complicele unor creditori cari, în dorința lor după câștig, nu se mulțumesc a încasa odată, ci caută punându-se la adăpostul art. 349, să încaseze de două ori o cambie uitată, pierdută sau lăsată lor în păstrare, de către un debitor prea cinstit și lesne încrezător.

Că legiuitorul nostru face o mare deosebire între o cambie protestată și una neprotestată ne o dovedește art. 908 C. com. care acordă sequestrul asigurător fără cauțiune numai în baza unei *cambii protestate*.

Codul nostru comercial nu vede bine cambia neprotestată, căci cum prin neprotestarea ei creditorul pierde o mulțime de avantagii ca: data certă, obligația girantului, sequestru fără cauțiune, încetarea plăților, etc., formează tot-d'a-una o presupunție că a fost achitată și că numai prin neglijența debitorului se mai află în mâinile creditorului.

Când dar vorbim de aplicarea riguroasă a art. 349, trebuie tot-d'a-una să facem o oareșicare deosebire între o cambie protestată și una neprotestată, nu doar că a'și voi să susțin că prin lipsa de protest, posesorul unei cambii ar pierde acțiunea cambială, nu, dar când cambia a fost transmisă prin gir și n'a fost protestată, judecătorul să poată aplica art. 57 C. com. punând pe intimat în măsură de a dovedi antidatarea girului. Aceasta este rațiunea existenței art. 57 C. com. și că e drept și echitabil ca

judecătorul să te poată apăra în contra unei acțiuni de șantagiu, când din actele deduse în instanță se convinge de acest lucru, e credem necontestat de nimeni.

D-nu Gr. V. Maniu în adnotația pe care o face sentinței trib. Prahova, care a admis în totul vederile noastre privitoare la dovedirea antidatării unui gir, susține că trib. n'a putut să admită o astfel de dovadă de cât dacă ar fi considerat debitorul cambiei cu un *terțiu* față de actualul posesor al cambiei, și d'aci o serie întreagă de argumentațiuni pentru a dovedi că debitorul unei cambii nu poate fi considerat ca terțiu ci ca contractant și deci greșită aplicare a art. 57.

Credem că d. Maniu se înșală, căci din sentința criticată nu reese că tribunalul s'ar fi basat pe acest motiv de care de alt-fel nici n'avea nevoie, căci art. 57 Cod com. nu face nici o deosebire între terțiu și debitor.

Art. 57 Cod com. conține două părți. Prima parte în următoarea cuprindere: «Data actelor și a contractelor comerciale trebuie să arate locul, ziua, luna și anul. Ea poate fi stabilită, față cu cei de al treilea, prin toate mijloacele de probă arătate în art. 46», se referă la data actelor și contractelor comerciale acordând posesorului unor astfel de contracte dreptul de a stabili data lor prin toate mijloacele de probă arătate de art. 46. Aceasta este o derogare de la principiile de drept stabilite în art. 1182 C. civ. și în virtutea cărora data scripturei private nu face credință, în contra persoanelor a treia, etc.

Conform dar primelor două aliniate ale art. 57 C. com. data actelor și contractelor comerciale se poate stabili chiar față de terțiu prin martori, registre, etc. Cel ce va trebui dar să facă dovada datei din actul comercial va fi posesorul actului. În virtutea acestui art. cel de al treilea nu se va mai putea prevala de dispozițiunile art. 1182 C. civ.

Prin art. 57 s'a modificat dar în materie comercială, modul de probațiune față de cei de al treilea.

Modificatu-sa oare prin aceasta și modul de probațiune a datei actelor între părțile contractante? Incontestabil că nu, situațiunea lor rămând aceeași ca și în dreptul civil, conform căruia data actelor sub semătură privată, este adevărată între părți până la proba contrarie (Cas. I, 82, pag. 427).

Derogarea din art. 57 fiind făcută pentru înlesnirea mijloacelor de probațiune în materie comercială, nu s'ar putea de nimeni susține că interpretată a contrario să devie o restrângere

a mijloacelor de probațiune acordate de Cod. civil părților contractante.

Rămâne dar bine stabilit că, în materie comercială ca și în materie civilă, falsitatea datei dintr'un act sub semnătură privată se poate dovedi de părți cu toate mijloacele de probațiune admise de Cod. civ. sau comercial după natura afacerii.

A doua parte a art. 57 în următoarea cuprindere:

«Data arătată în cambie și în orî-ce alte titluri la ordin precum și în girurile lor se consideră drept adevărată până la proba contrarie» se referă numai la cambii și titluri la ordin, Aci, cu deosebire de cele arătate la al. I și II, data este tot-d'a-una considerată ca adevărată față de orî-cine, rămânând ca cel ce o contestă să facă dovada contrarie. Prin urmare nu posesorul cambiei va dovedi că data este adevărată, ci terțiul sau partea contractantă, va putea dovedi contrariul.

Prin urmare întreg art. 57 C. com. departe de a restrânge principiile Codului civil cu privire la puterea probatorie a actelor sub semnătură privată *între părți*, din contră le întinde aplicațiunea și față de terți.

Ast-fel dar nu era nevoie ca tribunalul de Prahova să considere pe debitorul cambiar ca terțiu față de posesorul actual al cambiei, pentru a-l accorda dreptul să dovedească antidatarea girului; și de alt-fel nici n'a făcut-o.

D-l Gr. Maniu pentru a susține teoria d-sale că nu se poate dovedi antidatarea unei cambii chiar neprotestată, de cât pe calea falșului, citează un pasagiū din *Pardessus*, în care se spune că antidatarea se pedepsește ca un falș.

În dreptul francez teoria d-lui Maniu este adevărată căci art. 139 din Codul comercial frances pedepsește ca falș antidatarea.

Legiuitorul nostru însă, n'a admis acest mod de a vedea al legiuitorului francez și de oare-ce nu pedepsește ca falș pe acel ce antidatează o cambie sau un gir, permite prin art. 57, ca acel ce se plânge de antidatare, s'o poată dovedi cu martori, registre, etc.

Ni s'ar mai putea obiecta poate că, pentru a nu știrbi rigurozitatea atât de binefătoare (?) a art. 349 C. com., ar fi mai bine ca art. 57 să fie invocat de debitor pe cale de acțiune principală în anularea cambiei în litigiū; iar nu pe cale incidentală a apărării la plata ei.

Obiecțiunea ar putea fi serioasă numai atunci când debitorul s'ar opune la plată pe motivul că cambia este fără cauză, că ar avea o cauză ilicită, că a fost perdată, etc., dar când te opui la plata ei, pentru că posezi acte eminate de la

primul portor al cambiei, cu cari voești să dovedești că cambia încă n'a devenit exigibilă, sau că este dată în gagiū, sau că ai plătit deja o parte din acea sumă primului portor, sau în fine că i-ai putea opune o datorie a lui în compensație, etc., atunci acțiunea în anulare ne mai putând fi intentată cu succes, trebuie să-ți rămâie deschisă calea de a putea dovedi antidatarea girului, ca apoi să poți opune actualului posesor al cambiei, devenit atare după scadență, toate excepțiunile pe cari le puteai opune cedantului său în virtutea art. 281 C. com. și 1395 Cod civil.

Credem dar că, în virtutea art. 57 Cod com. un debitor poate dovedi cu toate mijloacele arătate de art. 46 C. com. că girul dintr'o cambie neprotestată, este antidatat, fără ca prin aceasta să se aducă vre-o jienire art. 349 C. com., pentru aplicarea prea riguroasă a căruia, unii arată o dragoste exagerată.

Mihail G. Valerianu

Doctor în drept
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 31 Octombrie 1901

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Josef Szatmari cu Minieterul de Finance

Legea de urmărire.—Cui se aplică.—Locatar al unei părți din imobil.—Urmărirea lui pentru neplata impositului.—Dacă poate fi urmărit pentru impositul întregului imobil.—Contestație din partea sa.—Dacă trebuie să depună sau să consemneze suma pentru care este urmărit.—(Art. 20 din legea de urmărire).

Legea de urmărire nu se poate aplica cu rigorile ei de cât în contra debitorilor direcți ai statului sau ai comunei și pentru sumele certe și determinate ce ei sunt obligați a plăti.

Ast-fel, locatarul unei părți dintr'un imobil nereșpundând de impositul imobilului de cât până la concurența chiriei ce datorește proprietarului, rezultă că locatarul nu poate fi asimilat în totul unui debitor direct al statului, și când densusul face contestație în contra unei urmăriri nedrepte ce este îndreptată în contra lui pentru impositul imobilului închiriat, el nu poate fi constrâns la depunerea sau consemnarea sumei cerută de perceptor, conform art. 20 din legea de urmărire, căci cestiunea de a se ști cât densusul datorește din chirie proprietarului, este o cestiune ce trebuie să fie cercetată în prealabil, și dacă s'ar admite că contestația locatarului asupra acestei cestiuni nu poate fi judecată de cât după ce densusul va consemna suma întreagă pentru care este urmărit, atunci poarta justiției i-ar rămânea închisă, și locatarul s'ar vedea urmărit pentru sume ce întrec chiria părții de imobil ce ocupă, ceea ce este neadmisibil în drept.

Decisiunea 391/901.—Casată în urma unei divergențe, sentința tribunalului Ilfov, secția II, No. 56/901 după recursul făcut de Josef Szatmari în proces cu Ministerul de finance.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. C. Ștefănescu;

Pe d-l avocat G. C. Barozzi în desvoltarea motivelor de recurs; și

Pe d-l avocat D. R. Ștefănescu din partea Ministerului de finance în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea și greșita interpretare a art. 20 combinat cu art. 5 din legea de urmărire într-un cât tribunalul prin considerentele sale pretinde că eu, de și sunt terță persoană, trebuia să consemnez suma pentru care am fost urmărit, pe cât timp eu ca terță persoană nu sunt obligat a consemna suma; că raport juridic între mine și Stat nu există.

«Că de și prin art. 5 din legea de urmărire se prevede ca chiriașii să reție din chirie pentru foncieră, totuși această obligație nu poate exista de cât atunci când chiriașul a fost încunostințat de perceptor pentru plata foncierei, ceia ce în cauză nu a existat vre o somație, ci am fost direct urmărit, mai cu osebire că prin contractul de închiriere intervenit între mine și proprietar se prevede că plata foncierei cade în sarcina sa, sarcină care a executat-o în tot timpul de 10 ani de când sunt chiriașul său, ast-fel că nu se poate pretinde că eu sunt direct responsabil, și nici raport juridic nu există între mine și Stat».

Având în vedere recursul făcut de Iosif Sztamari în contra sentinței tribunalului de Ilfov, secția II cu No. 58 din 1901;

Având în vedere că Iosif Sztamari, ținând cu chirie o parte din imobilul Concordia, a fost urmărit de perceptor cu legea de urmărire pentru tot impositul, ce datora întregul imobil pe anul 1900, adică pentru suma de 4570 lei;

Că Sztamari făcând apel în contra decisiunii administratorului financiar, tribunalul i-a respins apelul ca neadmisibil, pentru motivul că apelantele nu consemnase în prealabil întreaga sumă cerută de perceptor, conform art. 20 din legea de urmărire;

Considerând că legea de urmărire nu se poate aplica cu rigorile ei de cât în contra debitorilor direcți ai Statului său ai comunei, și pentru sumele certe și determinate ce ei sunt obligați a plăti;

Considerând că locatarul al unei părți de imobil nu răspunde de impositul imobilului, de cât până la concurența chirii ce datorește proprietarului;

Că sub acest punct de vedere locatarul nu poate fi asimilat în totul unui debitor direct al statului și când dânsul face contestație în contra unei urmăriri nedrepte ce este îndreptată în contra lui pentru impositul imobilului închiriat, el nu poate fi constrâns la depunerea sau consemnarea sumei cerută de perceptor conform art. 20 din legea de urmărire, căci cesiunea de a se ști cât dânsul datorește din chirie proprietarului, este o cesiune ce trebuie să a fi cercetată în prealabil;

Că, dacă s'ar admite că contestația locatarului asupra acestei cesiuni nu poate fi judecată de cât după ce dânsul va consemna întreaga sumă pentru care este urmărit, atunci poarta justiției s'ar rămânea mai adesea

orî închisă, și locatarul s'ar vedea urmărit pentru sume ce întrec chiria părții din imobil ce ocupă, ceia ce ar fi neadmisibil în drept;

Considerând că în specie tribunalul respinge ca neadmisibil apelul lui Iosif Sztamari, pentru că dânsul nu consemnase în prealabil întreaga sumă de 4570 lei, ce se cerea de perceptor și care reprezintă impositul fonciar al întregului imobil Concordia, pe când apelantele Sztamari susținea că dânsul nu avea în locațiune de cât o parte din sus-numitul imobil, și plătea o chirie cu mult inferioară sumei pentru care se vedea urmărit;

Că tribunalul, judecând ast-fel, a făcut o greșită aplicare a art. 20 din legea de urmărire și a comis un esces de putere;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc. etc.

Audiența de la 11 Septembrie 1901

Președenția D-lui A. L. GIANNI, Consilier

Primăria comunei Piatra Neamț cu Stavru Eliad, N. Ionescu, N. Theodorescu și Dimitrie Lălu

Mărturisire judiciară.—Indivizibilitatea ei.—Reținerea, ca constant, faptul principal din mărturisire și înlăturarea ca neprobate a faptelor ce ar modifica faptul principal.—Violarea principiului indivizibilității.—(Art. 1206 și 1164 din Codul civil).

Principiul indivizibilității mărturisirei nu suferă ca să se ia din faptele mărturisite, ca constant, numai faptul principal și să se înlătore ca neprobate, declarațiunile ce tind a neutraliza sau a modifica consecințele juridice ale aceluși fapt.

Decisiunea 322/901.—Casată decisiunea Curței de apel din Iași, secția I, No. 167/900 în urma recursului făcut de Primăria comunei Piatra în proces cu Stavru Eliad și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. Liciu;

Pe d-l avocat P. Missir în desvoltarea motivului I lit. a și a motivului al II-lea întreg, renunțând la celelalte motive de casare; și

Pe d-l avocat C. Cernescu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor I, litera a, și al II litera a și b.

I. «Denaturarea faptelor procesului și esces de putere;

a) «Pretinsul debitor (terțiul poprit) recunoaște raportul juridic cu Arseni Eliad, dar nu recunoaște că din el derivă vre-o datorie către Eliad, cum declară majoritatea Curței prin esces de putere».

II. «Violarea legii.

a) «Violarea art. 1206 C. civ.

«Curtea a violat principiul indivizibilității mărturisirei, când scindează mărturisirea făcută de noi că nu sunt făcute socotelile asupra lucrărilor efectuate de Eliad și deci nu se știe dacă se datorește ceva sau nu. Astă mărturisire luată întreagă, ne divizată, nu face probă contra comunei, cum prin esces de putere declară Curtea.

b) «Violarea art. 1169 C. civil combinat cu art. 463

Pr. civ. prin aceia că impune comunei să facă proba care incumba reclamantului Lălu, comițând ast-fel un esces de putere».

Având în vedere decizia supusă recursului din care rezultă că Dimitrie Lălu, intimat în recurs, a făcut cerere la tribunalul județului Neamțu să se valideze poprirea făcută de densus în mâinele primăriei comunei Piatra pentru sumele de banî ce primăria ar datora moștenitorilor defunctului Arseni Eliad, debitorii ai lui Lălu; că tribunalul respingând cererea lui Lălu pe motiv că densus n'a prezentat nici o probă pentru existența și lichidarea datoriei comunei Piatra către moștenitorii Eliad, Lălu a făcut apel, și Curtea de apel, prin decizia supusă recursului, a admis apelul și a validat poprirea pe motiv că primăria a recunoscut că defunctul Eliad a făcut lucrări în contul ei și că prin urmare i-ar incumba primăriei sarcina de a proba că a plătit integral prețul acelor lucrări;

Având în vedere art. 1206 și 1169 din Codul civil;

Considerând că principiul indivisibilității mărturisirii, pus de art. 1206, nu suferă ca să se ia din faptele mărturisite, ca constant, numai faptul principal și să se înlătore ca neprobate, declarațiunile ce tind a neutraliza sau a modifica consecințele juridice ale aceluî fapt;

Considerând, în speță, că însă-și Curtea de apel, declară, prin deciziunea supusă recursului, că primarul de Piatra, chemat la interogatoriū înaintea tribunalului, a recunoscut executarea lucrărilor de către Eliad în contul primăriei, însă a adăogat că până la răfuială nu poate ști dacă comuna mai datorește ceva sau nu succesiunii Eliad, și că la o următoare înfățișare reprezentantul Primăriei a declarat că Primăria nu numai că nu datorește nimic lui Eliad din acele lucrări, dar încă densus a primit mai mult de cât îi se datora;

Considerând că Curtea luând de bună prima parte a mărturisirii primarului, și obligând pe primărie să dovedească că s'a liberat cu totul de sumele datorite succesiunii Eliad, a violat principiul indivisibilității mărturisirii precum și regulile probei, și deci motivele invocate sunt întemeiate;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc. etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 1 Octombrie 1901

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Dobreanu Vasile

Curtea cu jurați.— Martori.— Jurământ.— Preot chemat ca martor.— Ascultarea sa fără jurământ.— Casare.— (Art. 42 din regulamentul pentru disciplina bisericească din 1873; art. 12 din legea sinodală din 1872).

Jurământul este un act care are a se cere fie căruia în general, și preoții nu pot cere a fi dispensați de jurământ, fie într'un proces civil, fie într'un proces penal, în care sunt chemați ca martori.

Ast-fel este casabilă decizia Curței cu jurați când se constată că între martorii ascultați a fost și un

preot care, din cauza călității sale de preot, a fost ascultat ca simplu informator fără a fi fost supus la jurământ.

Deciziunea 851/901.— Casată deciziunea Curței cu jurați din județul Ilfov No. 16/901 după recursul făcut de Dobreanu Vasile.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier N. Predescu;

Pe d-l avocat I. Brătescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l procuror St. Stătescu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare:

«Îndoit exces de putere comis de către președintele Curței de oare ce a ascultat ca martor fără jurământ pe preotul Rădulescu fără să consulte părțile și fără să aibă deciziunea Curței ci numai voința sa căci preoții după lege și constituțiune nu sunt scutiți de jurământ ceia ce a făcut pe jurați să creadă în spusele sale că preotul poate fi crezut și fără jurământ.

«Al doilea refusând ascultarea căpitanului Ștefănescu cerută de apărare fără consultarea Curței o încuviințează după cererea unui jurat fără să spue numele și dispune ascultarea sa fără ca să fie consultați și acuzații și apărătorii lui, ceia ce a făcut să fiu condamnat prin depunerea acestui căpitan care era interesat în contra mea».

Având în vedere deciziunea Curții cu jurați prin care recurentul este condamnat la patru ani închisoare corecțională și despăgubiri civile, pentru faptul că în calitate de funcționar public, a aplicat lovituri lui Al. Irimia, lovituri cari au cauzat moartea acestuia;

Considerând că se constată că între martorii acuzației a figurat și preotul D. Rădulescu, care refuzând de a presta jurământul a fost ascultat ca simplu informator;

Considerând că jurământul este un act care are a se cere fie căruia în general; că preoții nu pot cere a fi dispensați de jurământ fie într'un proces civil, fie într'un proces penal în care sunt chemați ca în speță ca martori;

Considerând că dacă se invoacă art. 42 din regulamentul pentru disciplina bisericească din 1873 din care ar resulta dispensa preoților de a presta jurământ, această dispoziție din regulament nu poate deroga legilor ordinare civile care impun în deobște prestarea jurământului, de oare ce sinodul n'are competență conform art. 12 din legea sinodală din 1872 de a statua de cât în afaceri spirituale, disciplinare și judiciare curat bisericești în conformitate cu canoanele, ast-fel că dispoziția din art. 42 a regulamentului e contrarie art. 12 al legii sinodale și nu poate fi obligatorie;

Considerând că ast-fel fiind și întru cât preoții au a fi supuși formalității prestării jurământului, fără nici un temei legal, numitul preot a fost dispensat de a jura și de aceia mijlocul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc. etc.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția II*Audiența de la 24 Octombrie 1901***Președenția D-lui G. D. BILDIRESCU, Președinte***A. Betolian cu I. T. Chețianu, Elena Miteșcu, Gogu Ștefănescu și C. Gârleșteanu***Decisunea civilă No. 140/901**

Urmărire mobilă și imobiliară.—Vânzarea averii debitorului.—Distribuirea prețului eșit la vânzare, de către tribunal, creditorilor.—Dacă încheierea prin care tribunalul adjudecă fie-cărui creditor partea sa din preț, este o încheiere declarativă de drepturi. — Dacă tribunalul mai poate reveni asupra ei.

Adjudecarea unor sume prinse dintr'o vânzare de avere mișcătoare sau nemișcătoare, este o declarațiune de drepturi, și când o instanță declară un drept pentru o parte oare-care, ea numai poate reveni asupra acelei declarațiunii de cât numai în cazurile și în modurile anume arătate de lege.

Ast-fel când tribunalul printr'o încheiere a sa, în urma vânzării averii unui debitor, distribuie suma prinsă din vânzare și adjudecă fie-cărui creditor partea ce i se cuvenea, prin analogie, potrivit creanței sale, el numai poate reveni și a face o nouă distribuie a acelei sume, pentru cuvântul că această sumă de bani este eșită din patrimoniul debitorului și intrată în patrimoniul creditorului, și o nouă distribuie ar avea efectul de a readuce în patrimoniul debitorului o avere care nu mai este a sa.

Deliberând,

Asupra apelului făcut în termen de către d. Anghel Betolian, avocat din Craiova, contra jurnalului tribunalului Dolj, secția comercială și de notariat cu No. 7866 din 4 Octombrie 1901, prin care tribunalul a revenit asupra jurnalului său No. 7726 din 29 Septembrie 1901 ;

Având în vedere susținerile părților ;

Considerând că în fapt, din toate desbaterile urmate rezultă că apelantele A. Betolian având să primească oare-cară sume de bani de la debitorii Dimitrie Mărășcu, prin agenții competenți urmărindu-i și vânzându-i o avere mobilă a acestuia a cerut tribunalului ca, față de creditorii cu care densus se mai găsea în concurență și pe ale căror titluri le-a recunoscut, să se procedă la distribuie sumelor prinse din vânzare, între toți, prin analogie după cuantumul fie-cărei creanțe, potrivit art. 450 ultima sa dispoziție, și tribunalul prin jurnalul cu No. 7726 din 4 Octombrie 1901, în fața acestei cereri, a distribuit suma prinsă din vânzare, adjudecând fie-cărui creditor partea ce i se cuvenea prin analogie potrivit creanței sale și a și executat această dispoziție scriind casei de consemnațiuni ca să libereze convenitele ordonanțe de plată fie-cărui creditor pentru suma adjudecată, ordonanțe cari au fost și primite de tribunal ;

Că în urma acestora, creditorii, intimații de azi d. I. T. Chețianu, d-na E. Miteșcu și d. G. Ștefănescu și Gârleșteanu, au cerut tribunalului ca să revină asupra acelei dispozițiuni și să ordoane facerea unui ta-

blou în care să figureze și densus, ceea-ce tribunalul admitând a și revenit prin încheierea dedusă azi în apel ;

Considerând, că odată ce tribunalul prin încheierea sa cu No. 7726/901, a dat apelantului A. Betolian suma de 2906 lei și 08 bani, apoi el 'i-a adjudecat în mod definitiv această sumă, și odată ce a făcut aceasta, el nu mai putea reveni și a face o nouă distribuie a acelei sume, pentru cuvântul că această sumă de bani este eșită din patrimoniul debitorului și intrată în patrimoniul creditorului A. Betolian, și o nouă distribuie are efectul de a readuce în patrimoniul debitorului o avere care nu mai este a sa ;

Considerând că alegațiunea intimaților G. Ștefănescu și Gârleșteanu, făcută prin avocatul său d. Oprișan cum că acel jurnal asupra căruia a revenit era un jurnal de administrațiune iar nu de jurisdicțiune și că prin urmare se putea reveni asupra lui este nefondată de oare-ce, adjudecarea unor sume prinse dintr'o vânzare de avere mobilă sau imobiliară este o declarațiune de drepturi și când o instanță declară un drept pentru o parte oare-care, ea nu mai poate reveni asupra acelei declarațiunii de cât numai în cazurile și în modurile anume arătate de lege, orî în specie, declarând pentru apelant dreptul de a lua din suma prinsă din vânzare, suma de 2906 lei și 08, i-a declarat dreptul său de proprietate asupra acestei sume și prin urmare prin menționatul jurnal n'a făcut un act de administrațiune, ci un act de jurisdicțiune ;

Având în vedere că intimații d-l I. T. Chețianu personal și d-l I. Miteșcu procuratorul d-nei E. Miteșcu, au declarat azi în instanță că densus nu se opun a se libera apelantului A. Betolian suma cuprinsă în acel jurnal, de oare-ce densus cerând tribunalului a reveni asupra lui, nu au înțeles ca revenirea să se facă și în ce privește pe d-l Betolian, ci numai în ce privește pe cei-alți creditorii ;

Că în fața acestei declarațiunii de care Curtea a luat act, apoi jurnalul tribunalului No. 7866, dedus azi în apel câtă să fie reformat numai în ceea-ce privește pe apelantul A. Betolian ;

Considerând, că în ce privește pe creditorii G. Ștefănescu și Gârleșteanu, dupe cum s'a demonstrat mai sus, jurnalul tribunalului cu No. 7226 din 29 Septembrie 1901, fiind un jurnal de jurisdicțiune apoi tribunalul nu putea să revină asupra lui în ce privește pe apelantul A. Betolian.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier I. Urdăreanu.

Curtea, în majoritate, admite apelul făcut de către d-l A. Betolian, în contra jurnalului tribunalului Dolj, secția comercială și de notariat cu No. 7866 din 4 Octombrie 1901, și infirmă menționatul jurnal numai în ce privește pe d-l Betolian.

(ss) G. Bildirescu, I. Urdărianu, Ath. Herăscu.

p. grețier (s) G. Dobriceanu

Opiniune

Având în vedere că d-nii Gogu Ștefănescu și C. Gârleșteanu prin petiția reg, la No. 18828/901, adresată

președintelui tribunalului de notariat din Dolj au cerut ca să fie și densesi înscrisi la tabloul de ordine și distribuțiune a sumei de bani eșită din vânzarea averii mobilă a debitorului lui D. G. Mărăscu, cu suma de 18000 lei, coprinsă în sentința comercială a tribunalului Dolj cu No. 192/901, rămasă definitivă și investită cu formula executorie;

Având în vedere că tribunalul Dolj admițând această cerere, prin jurnalul său cu No. 7866/901, ordoană facerea tabloului prin judele comisar, revenind ast-lel asupra jurnalului său cu No. 7726/901 prin care dispusesse ca suma rezultată din espusa vânzare să se atribue apelantului, Băncei de scmt din Bucureși, fiscului și conservatorului Paulianu ;

Având în vedere că în contra jurnalului cu No. 7866/901 d-l A. Betolian a făcut apel, cerând Curții infirmarea lui pe motivul că odată ce tribunalul i-a atribuit prin jurnalul No. 7726/901 suma de lei 2906 bani 08, și a și scris casei de consemnațiuni să libereze cuvenita ordonanță de plată, nu mai putea în urmă să revină asupra hotărârii sale rămasă definitivă, și să mai dispună ast-fel de o sumă lui adjudecată, devenită proprietatea sa ;

Considerând că în fapt se constată din dosar că la 1 Octombrie tribunalul a scris casei de consemnațiuni să ordonanțeze pe numele apelantului suma de 2906 lei 8 bani, și că la 4 Octombrie înainte d'a se remite ordonanța de plată, intimații Gogu Ștefănescu și Gârleștianu au făcut cererea d'a fi și densesi colocați cu sumele ce li s'ar cuveni la tabloul de distribuirea prețului rezultat din vânzarea averii debitorului comun. Orî în materie de urmărire silită, acolo unde nu există incidente contențioase, tribunalele nu dau hotăriri cari să capete autoritatea lucrului judecat, și în specia ce ne preocupă așa a fost, căci apelantul a cerut să fie înscris cu menționata sumă și fără a avea contradicțiune, tribunalul i-a admis ca bună cererea prin jurnalul cu No. 7726/901 ; cum însă în urmărirea silită, tribunalul nu este de cât mijlocitorul prin care debitorul este forțat să-și achite datoria, și cum casa de depunere nu este de cât consemnatoarea banilor debitorului, nu se poate zice că aceasta a plătit mai înainte ca banii să fi intrat în posesia efectivă a creditorului, și iarăși nu se poate susține că tribunalul nu poate reveni asupra unei erori de distribuțiune care ar viola principiul general cuprins în art. 1718 C. civil prin care se decide lămurit, că patrimoniul debitorului constituie gagiul comun al tuturor creditorilor săi ;

Că dar art. 587 din Pr. civilă dispune, ca odată ce ordinea sa închis prin încheerea procesului verbal al tribunalului și trimiterea extractului de tablou la casa de consemnațiuni nici un creditor nu se mai poate primi a produce titluri de creanță, sau a contesta pe cele trecute în tablou, aceasta o face tocmai pentru că tabloul de ordine și distribuția s'a efectuat, toate contestațiile ivite s'au judecat contradictoriu între creditorii oponenți, sau cel puțin au fost puși în măsură d'a face contestația prin comunicarea tabloului conform art. 452 din Procedură, dar când tabloul nu s'a făcut, când toată publicitatea ce l'însoțește nu a avut loc, contestația sau cererea d'a fi înscris din partea creditorilor

retardetari nu poate fi respinsă, până la efectuarea reală a plății, constând din număratoarea banilor în mâna creditorilor admiși d'a dreptul de tribunal ;

Considerând că în afară de aceasta odată ce tribunalul prin jurnalul său cu No. 7866/901 a dispus facerea tabloului prin judele comisar ce trebuia să desemneze această hotărâre prepara numai soluțiunea unei urmăriri silită, prin distribuirea sumelor eșite dintr'ensa, nu hotăra însă și nici adjudeca nimic asupra dreptei sau nedreptei cereri a creditorilor Gogu Ștefănescu și Gârleștianu și numai dupe efectuarea tabloului și judecarea contestațiilor, în termenul prevăzut de ultimul alineat al art. 452 P. c. apelantul putea să se pornească cu apel asupra sentințelor intervenite în cauză ;

Că ce este mai decisiv în cauză, și ceia ce trebuia să oblige pe tribunal a ordona facerea tabloului, este că pe lângă creditorii menționați în jurnalul No. 7726/901, cu data 29 Septembrie, mai era și creditorul oponent I. T. Chețianu, care încă de la 27 Iunie ceruse urmărirea grăului vândut, și se asociase urmăriri începută de apelant după cum dovedește procesul verbal din 14 Iulie cu No. 748 al portărelului tribunalului Romaniți M. Ricman, efectuată în baza sentinței tribunalului Dolj, secția III cu No. 143/901, rămasă definitivă, prin care d-l Chețianu se îndreptătea a primi de la Mărăscu suma de 3605 lei cu dobândă legală de la 16 Decembrie 1900 și până la achitare, cerere repetată din nou prin petiția din 4 Octombrie 1901 cu No. 18230/901 căci renunțarea pe care o face acest creditor la Curte astăzi, nu putea să aibă nici o influență asupra aceia ce trebuia să hotărască tribunalul întru cât la încheerea numitelor jurnale, renunțarea nuși avea ființa și tribunalul nu putea ști ce are să facă creditorul Chețianu înaintea Curții ;

Pentru aceste motive difer de majoritatea Curții numai întru cât privește cererea intimațiilor Gogu Ștefănescu și C. Gârleștianu fiind de părere ca referitor la aceștia să se respingă apelul d-lui A. Betolian făcut în contra jurnalului tribunalului Dolj, secția de notariat cu No. 7866/901.

(s) C. Georgescu

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, Secția II

Audiența de la 16 Octombrie 1901

Președenția D-lui E. G. ECONOMU, Președinte

D. R. Moisiu cu Banca Generală română din Brăila

Deciziunea civilă No. 138/901

Vânzare. — Când este perfectă. — Vânzare de produse. — Vânzarea unei recolte după moșie. — Dacă obiectul este individualizat. — Determinarea prețului după prețul ce va fi la bursă în anumită zi. — Dacă cuantumul prețului este determinabil. — Dacă vânzarea este perfectă. — (Art. 1295 și 1299 Cod civil).

O vânzare este perfectă și proprietatea lucrului vândut trece la cumpărător, din momentul ce obiectul este individualizat și prețul determinat sau determinabil.

Ast-fel, când printr'un contract de vânzare-cumpărare, se cumpără toată recolta de grâu după o moșie ce se va recolta în vara anulului în care s'a făcut contractul, cu prețul cu care se va vinde hectolitru la bursă într'o anumită zi, mai puțin un leu de fie-care hectolitru, vânzarea este perfectă căci obiectul vânzării este individualizat

—întreaga recoltă de grâu după moșie din acea vară— iar prețul, de și nu este determinat în ce privește cuantumul, însă sunt determinate elementele pe cari are să se bazeze fixarea acestui quantum, prin urmare prețul este determinabil.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Victor Macri din partea apelantului D. R. Moisoiu, în dezvoltarea motivelor de apel; și pe d-l avocat C. Bogdănescu din partea intimatului Banca Generală română din Brăila, în combatere;

Deliberând,

Asupra apelului făcut de D. R. Moisoiu în contra sentinței tribunalului Brăila, secția I, No. 355 din 1901;

Având în vedere că faptele în acest proces sunt: Banca generală română din Brăila, în calitate de creditoare a lui Iancu I. Mihăescu, a sequestrat și urmărit toată recolta anului acesta după moșia Retezații. În contra acestei urmăriri a făcut contestație D. R. Moisoiu, care cere să se anuleze urmărirea în ce privește grâul și orzoaica recoltată pe această moșie, pe motiv că s'a cumpărat de dânsul prin actul autentificat de tribunalul Râmnicu-Sărat la No. 430 din 1901, încă din 20 Martie acest an. Tribunalul prin sentința apelată a respins această contestație;

Având în vedere că apelantul cere admiterea contestației pe motiv că grâul și orzoaica recoltată pe moșia Retezații, anul acesta, sunt proprietatea sa în virtutea actului de vânzare mai sus menționat, căci prin acest contract este determinat și obiectul și prețul; iar Banca Generală pretinde că acest act de vânzare nu a transferat proprietatea de la vânzător la cumpărător, pentru că nu este determinat obiectul, și vânzarea nu este valabilă pentru că i lipsește determinarea prețului, în fine că această vânzare este simulată;

Considerând că după art. 1295 Cod. civ. vânzarea este perfectă și proprietatea este de drept trecută la cumpărător, îndată ce părțile s'a învoit asupra lucrului și asupra prețului, de și lucrul încă nu se va fi predat și prețul încă nu se va fi numărat; iar după art. 1299 din același Cod dacă s'a vândut marfa cu grămada, vânzarea este perfectă, de și marfa n'a fost încă cântărită, numărată sau măsurată;

Considerând că din coprierea acestor două articole rezultă că o vânzare este perfectă și proprietatea lucrului vândut trece la cumpărător din moment ce obiectul este individualizat și prețul determinat sau determinabil;

Considerând că prin contractul din 20 Martie a. c. invocat de contestator, se constată că dânsul a cumpărat întreaga cantitate de grâu și orzoaică ce vânzătorul Mihăescu a recoltat în anul 1901 pe moșia Retezații, și anume 450 pogoane grâu și 40 pogoane orzoaică;

Că ast-fel fiind, obiectul vânzării este individualizat, el consistă din întreaga recoltă de grâu și orzoaică ce s'a recoltat pe moșia Retezații anul acesta. Această vânzare este cu grămada, și ea este perfectă, după cum s'a arătat la art. 1299 Cod. civ. mai sus menționat, de și măsurătoarea urma a se face în urmă și

prețul total urma a se stabili după quantumul recoltei produse;

Considerând că, în privința prețului, contractul spune: «Prețul acestei vânzări este, atât pentru grâu cât și pentru orzoaică, prețul ce va avea calitatea de grâu și orzoaică recoltată după menționata moșie în ziua pre-dărei 15 Iulie 1901 și conform buletinului oficial al Bursei din Brăila din acea zi cu mai puțin un leu de fie-care hectolitrul, întru cât predarea acestor produse vândute urmează a se face la gara Siblea»;

Considerând că această clausă din contract conține modul cum trebuie să se determine prețul, prin acest mod se ajunge lesne la fixarea prețului fie-cărui hectolitrul de cereale vândute, preț care este acel ce se va obține la Bursa Brăila în ziua de 15 Iulie expirat, pe marfa de calitatea recoltei vândute, mai puțin un leu de hectolitrul; deci prețul de și nu este determinat în ce privește cuantumul, însă sunt determinate elementele pe care are să se bazeze fixarea acestui quantum, prin urmare prețul este determinabil;

Că, ast-fel fiind, vânzarea constatată prin contractul din 20 Martie 1901, este perfectă și cumpărătorul, din acel moment, a devenit proprietarul recoltei grâului după 450 pogoane și orzoaicei după 40 pogoane recoltată anul acesta de I. Mihăescu pe moșia Retezații, de și predarea acestui grâu și orzoaică avea a se face mai târziu;

Considerând că, de și Banca Generală a mai invocat și motivul că contractul din 20 Martie ar fi simulat, însă în dovedirea acestei afirmațiuni a propus la precedentă înfățișare interogatorul și astă-zi jurământ apelantului Moisoiu;

Că acesta atât la interogator cât și sub jurământ astăzi a afirmat că contractul este serios, și că a numărat prețul ast-fel cum se prevede în contract;

Considerând că în urma acestui jurământ conf. art. 1215 din Cod. civil rămâne dovedit că contractul este serios așa că și acest motiv cată a se înlătura;

Considerând că din moment ce grâul și orzoaica recoltată pe moșie este proprietatea apelantului, rău a fost sequestrat și urmărit de Banca Generală ca avere a debitorului ei I. Mihăescu, și deci contestația și apelul lui Moisoiu cată a se admite și a se anula urmărirea și sequestrarea operată asupra acestor produse;

Având în vedere în același timp art. 140 și 146 din Pr. civilă în ce privește cheltuelile de judecată;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) **E. G. Economu, Fr. Papp, D. G. Tăslăuanu.**

BIBLIOGRAFIE

A apărut în broșură, în editura acestui ziar, str. Carol No. 19, importantul studiu «Iarăși asupra art. 7 din Constituție» de d-l

G. FLAIȘLEN

Consilier la Curtea de Apel București

De vânzare la Tipografia ziarului *Curierul Judiciar*, în București, str. Carol 19 și la librăriile *Socec, Alcalai și H. Șteinberg.*

Prețul 1 leu